Mirada moderna

Una de les aportacions de la Modernitat introduí noves perspectives a com algunes persones miraven la muntanya. L'interès per la ciència estimulà l'aproximació analítica a una realitat que fins aquells moments havia passat desapercebuda. Alguns mirades modernes comencen a introduir el paisatge com element descriptiu de la muntanya de Montserrat, tot i que es mantenia viva una tendència majoritària que considerava que només podia tenir categoria de paisatge les planes productives.

Aquest nou interès per la muntanya que introduí el pensament modern es manifestà, entre altres aspectes, en com aquella era representada. Dels primitius dibuixos en els quals la muntanya de Montserrat era només un decorat o les posteriors representacions més acurades però centrades en algun aspecte o indret, s'evoluciona cap la representació elaborada de la dimensió topogràfica de la muntanya.

La muntanya de Montserrat ha estat sempre present en les representacions cartogràfiques de Catalunya. Si bé era freqüent trobar representacions detallades del monestir de Santa Maria, era poc habitual trobar gravats més orientats a mostrar el paisatge de la muntanya de Montserrat. Des del segle XV fins a inicis del segle XX la muntanya de Montserrat surt dibuixada en 114 mapes. En la majoria de casos són representacions senzilles de la muntanya, tot i que reprodueixin amb fidelitat els seus trets més característics. Per la seva singular morfologia era fàcil representar aquesta muntanya dins dels mapes de l'època, sense cap més pretensió que proporcionar una informació geogràfica de la seva localització. La singularitat de la seva forma destacava en tots els mapes de Catalunya i això facilità el seu coneixement a tot Europa. Són conegudes les representacions fetes per J.B.Vrients en Cataloniae Principatus Novisima et Accurata Descriptio (1603-1605) y J. Apaici, A. Sabater, A. P. Martí en Nueva descripción geographica del Pricnpado de Cataluña (1720) entre altres.

Serà a inicis del segle XX fins els nostres temps quan apareix la cartografia detallada de la muntanya.

En les primeres guies de Montserrat acostumaven a incorporar unes senzilles representacions de la muntanya. Acostumaven a ser dibuixos d'alguns camins

amb unes petites referències a l'orografia, especialment els indrets més destacats. El mapa de Gaietà Cornet i Mas, publicat l'any 1858 en el llibre *Tres días en Montserrat*, tot i voler representar tot el massís és una representació parcial de la muntanya. Per Frances Roma durant segles les representacions de la muntanya es limitaven a l'espai al voltant del monestir i poca cosa més.

Aquesta tendència comença a modificar-se a finals del segle XIX. Algunes representacions de la muntanya d'aquesta època comencen a incorporar tímidament alguns indrets situats més enllà dels àmbits als quals arribaven els pelegrins. Però, la visió dominant era la que considerava el centre de la muntanya entorn a la roca *Albarda Castellana.* Això demostra que, malgrat saber que existia un «altre cantó», Montserrat havia estat assimilat durant segles només a l'espai al voltant del monestir i a poca cosa més.

Aquest estat de coses no va començar a canviar fins al segle XIX. En aquest sentit hem de dir que el volum segon de l'*Album Pintoresch Monumental de Catalunya : Montserrat* 1881 editat per l'*Associació Catalanista d'Excursions Científicas* encara atribuïa a l'Albarda Castellana la categoria de centre topogràfic de la muntanya.

Anar a Cartografia montserratina
Tornar a Representació de la muntanya